

FARNÍ INFORMÁTOR

3. NEDĚLE V MEZIDOBÍ – 21. LEDNA 2007

Tvá slova, Pane, jsou duch a jsou život.

MODLITBA VĚŘÍCÍCH

K: Bratři a sestry, vědomi si rozmanitosti Božích darů, služeb a projevů Ducha, prosme všemohoucího Boha, aby skrze ně vedl svou Církev k jednotě:

L: PRO VĚRNOST SVĚMU SLOVU, BOŽE VYSVOBOĎ NÁS.

- Ty, jenž jsi ve slovech proroků dal zaznít své věrnosti vůči Siónu, dej své Církvi, aby vedena svědectvím papeže Benedikta XVI. přinášela světu světlo tvé pravdy.
- Ty, jenž jsi nás ve svém Synu obdařil na křtu svatém novým jménem, naplň nás radostí z toho, že se smíme nazývat Božími dětmi.
- Ty, jenž jsi ve svém jednorozeném Synu naplnil Písma, dej, ať ve slovech Písma svatého poznáváme tvé stvořitelské Slovo a v jeho síle jednáme.
- Ty, jenž jsi obdařil Matku svého Syna plností Ducha svatého, dej, ať se na její přímluvu stáváme svědky působení tvého Ducha.
- Ty, jenž jsi nám svěřil svůj pokoj, ved' svou Církev k jednotě, nedopusť aby v lidském společenství scházela pravá radost, ale vodu úzkosti proměňuj v radostnou číši důvěry v tvou božskou moc.
- Ty, jenž jsi naše drahé zemřelé sytil tělem a krví svého Syna, dej jim život věčný.

K: Pane náš Bože, dej ať je nad námi moc tvého Ducha, abychom v jeho síle přinášeli světu radostnou zvěst evangelia. Skrze Krista našeho Pána.

L: Amen.

LITURGICKÉ TEXTY 3. NEDĚLE V MEZIDOBÍ

1. ČTENÍ – NEH 8,2-4a.5-6.8-10

Čtení z knihy Nehemiášovy.

Kněz Ezdráš přinesl Zákon před shromážděné muže i ženy a všechny, kdo byli schopni rozumět. Bylo to prvního dne sedmého měsíce. Četl z něho na prostranství před Vodní bránou od svítání do poledne před muži a ženami a přede všemi, kdo byli schopni rozumět. Všichni poslouchali knihu Zákona s napětím.

Ezdráš, znalec Písma, stál na dřevěném výstupku, který pro ten účel zhotovili. Otevřel knihu před očima všeho lidu – stál totiž výše než všichni lidé – a když ji otevřel, všecken lid povstal. Ezdráš velebil Hospodina, velikého Boha, a všecken lid odpověděl se zdviženýma rukama: „Amen, Amen!“ Vrhli se na kolena a klaněli se Hospodinu až k zemi.

Četlo se v knize Božího zákona, předkládali a vykládali ho, a tak pochopili, co se četlo. Místodržitel Nehemiáš a znalec Písma a kněz Ezdráš i levité, kteří poučovali lid, řekli všemu lidu: „Dnešní den je zasvěcen Hospodinu, vašemu Bohu, nebuďte smutní a neplačte!“ Všecken lid totiž plakal, když slyšeli slova Zákona. (Ezdráš) jim řekl: „Jděte, jezte tučná jídla a pijte sladké nápoje a pošlejte výslužky těm, kteří si nemohli nic připravit, neboť tento den je zasvěcen našemu Pánu. Nebuďte zarmoucení, neboť radost z Hospodina je vaše síla!“

ŽALM 19

Hospodinův zákon je dokonalý, občerstvuje duši, – Hospodinův příkaz je spolehlivý, nezkušenému dává moudrost. Hospodinovy předpisy jsou správné, působí radost srdci, – Hospodinův rozkaz je jasný, osvětluje oči. Bázeň před Hospodinem je upřímná, trvá navěky, – Hospodinovy výroky jsou pravdivé, všechny jsou spravedlivé. Nechť se ti líbí slova mých úst – i smýšlení mého srdce, – Hospodine, má Skálo, vykupiteli můj!

2. ČTENÍ – 1KOR 12,12-30

Čtení z prvního listu svatého apoštola Pavla Korint'anům.

Bratři! Tělo je pouze jedno, i když má mnoho údů; ale všechny údy těla, přestože je jich mnoho, tvoří dohromady jediné tělo. Tak je tomu také u Krista. Neboť my všichni jsme byli pokřtěni jedním Duchem v jedno tělo – ať už jsme židé nebo pohané, otroci nebo svobodní – všichni jsme byli napojeni jedním Duchem. Ani tělo se přece neskládá z jednoho údu, ale z mnoha. Kdyby řekla noha: „Nejsem ruka, a proto nepatřím k tělu,“ proto ještě k tělu patří! A kdyby řeklo ucho: „Nejsem oko, a proto k tělu nepatřím,“ proto ještě k tělu patří! Kdyby bylo celé tělo jenom oko, kde by byl sluch? Kdyby celé tělo bylo jenom sluch, kde by byl čich? Takto však Bůh umístil každý z údů v těle, jak sám chtěl. Kdyby všecko bylo jen jeden úd, kam by se podělo tělo? Takto však je sice mnoho údů, ale jenom jedno tělo. Oko tedy nemůže říci ruce: „Nepotřebuji tě!“ nebo zase hlava

nohám: „Nepotřebuji vás!“ Spíše naopak: tělesné údy zdánlivě nejslabší jsou nejpotřebnější. A zrovna těm údům, které na těle pokládáme za méně ušlechtilé, právě těm v oblékání projevujeme větší pečlivost a údy, za které se stydíme, tím slušněji se zakrývají, kdežto údy ušlechtilé takové ohledy nepotřebují. Bůh sestavil tělo tak, že se údům podřadnějším věnuje větší pečlivost, aby nenastal v těle nepořádek, ale aby se údy vzájemně staraly jeden o druhý. Trpí-li jeden úd, trpí s ním všechny ostatní údy, je-li některý úd vyznamenán, všechny ostatní údy se s ním radují. Vy jste Kristovo tělo a každý z vás jeho úd. Bůh ustanovil, aby v církvi jedni byli misionáři, druzí prorocy, třetí učitelé. Někteří dále mají moc dělat zázraky, jiní dar uzdravovat, pomáhat, řídit, mluvit rozličnými jazyky. Jsou snad všichni misionáři? Jsou všichni prorocy? Jsou všichni učitelé? Mají všichni moc dělat zázraky? Mají všichni dar uzdravovat? Mluví všichni jazyky? Umějí všichni (ty řeči v neznámém jazyku pronesené) vykládat?

EVANGELIUM – LK 1,1-4; 4,14-21

Slova svatého evangelia podle Lukáše.

Už mnoho lidí se pokusilo sepsat vypravování o událostech, které se dovršily mezi námi, jak nám je odevzdali ti, kdo byli od počátku očitými svědky a služebníky slova. A tak, když jsem všechno od začátku důkladně prozkoumal, rozhodl jsem se i já, že to pro tebe, vážený Teofilu, uspořádaně vypíšu; aby ses tak mohl přesvědčit o spolehlivosti té nauky, v které jsi byl vyučen. Když se Ježíš vrátil v síle Ducha do Galileje, pověst o něm se roznesla po celém kraji. Učil v jejich synagógách a všichni ho velmi chválili. Ježíš přišel do Nazareta, kde vyrostl, a jak měl ve zvyku, šel v sobotu do synagogy. Povstal, aby předčítal (z Písma). Podali mu knihu proroka Izaiáše. Otevřel ji a našel místo, kde stálo: „Duch Páně je nade mnou, proto mě pomazal, poslal mě, abych přinesl chudým radostnou zvěst, abych vyhlásil zajatým propuštění a slepým navrácení zraku, abych propustil zdeptané na svobodu, abych vyhlásil milostivé léto Páně.“

Pak zavřel knihu, vrátil ji služebníkově a usedl. A všichni v synagóze na něho upřeně hleděli. Začal k nim mluvit: „Dnes se naplnilo toto Písmo, které jste právě slyšeli.“

SPIRITUALITA MANŽELSTVÍ

(zamyšlení Jeho Eminence Tomáše kardinála Špidlíka, S.I., čestného občana Pustiměře)

Pedagogové, lékaři, psychologové vidí dobře, jak škodí dnešnímu světu erotismus vyvedený z míry. Mnoho států zavedlo už na školách povinnou sexuální výchovu. S jakým výsledkem? To je těžko povědět. Vždyť většinou tu není shoda ani v základních principech, tím méně ve způsobu, jak předkládat dětem otázky vzniku života a funkci pohlavního ústrojí.

V jedné věci však, jak se zdá, přece jenom došlo k souhlasu. Je nemožné vrátit se nazpět do dob, kdy se sexuální nevázanost držela v mezích umělou neinformovaností a násilně vytvořenými kastovními překradami mezi

mužskou a ženskou polovinou lidstva. Dnes se naopak předpokládá, že se překoná správným poučením a svobodným stykem mnoho nepřírozených komplexů, že se tím snadněji vyrovnají nekontrolované výbuchy pudu. Než tím se zase vracíme k základnímu a zásadnímu problému: Jaké poučení je správné? Jaký je opravdový smysl pohlavního života?

Křesťanská morálka nikdy nepochybovala o tom, že se styk muže a ženy plně uskutečňuje v manželství. Dosvědčuje to každý rok více románů a filmů, jejichž happy end, šťastný konec, je svatební. Biskupové 2.vatikánského sněmu byli proti tomu, aby se pořád opakovalo, že jsou první a hlavní cíl manželství jenom děti. To pak, co se nazývá „vzájemnou pomocí“ manželů se rozhodně nesmí brát jenom ve smyslu hmotného utilitarismu. Člověk se vyvíjí a obohacuje mravně a nábožensky ve styku s ostatními lidmi. Tím víc to tedy musí platit o úzkém styku v jednotě rodiny. Ten je pro křesťana prostředkem k dokonalosti.

Vždycky se ovšem mluvilo o mravních povinnostech muže a ženy, o manželské morálce. Dnes se zdůrazňuje potřeba manželské spirituality, duchovnosti. Zjednodušeně by se to dalo říci takto: Nejde jenom o to, aby se lidé v manželství nedopouštěli hříchu, ale také o to, aby využili všeho toho, co je v rodinném životě a jeho struktuře vede k dokonalosti, k Bohu. Všechny stvořené věci, mezi které patří i lidské vztahy, jsou v jistém stupni obraz tvůrce. Kdo smysl tohoto obrazu pochopí, prožívá intenzivněji blízkost Boží.

I manželský svazek je symbol náboženské skutečnosti. Ve starých pohanských mýtech se jím vyjadřoval vztah mezi nebem a zemí. Zdá se, že to připomíná slovanský kult „matky syré země“. Plodnost půdy se ty vysvětluje vztahem božstva k zemi.

Ve Starém zákoně je podobný obraz, ale v docela jiné souvislosti. Nejde tu o vztah Boha k zemi, ale k lidu. Bůh Izraele má jméno tajemné (*Ex 3,14*), současně se však dává poznat pod jinými názvy, převzatými ze zkušenosti denního života. Ve vztahu k lidu se sám

nazývá Otcem, Pastýřem a také Ženichem, Manželem. Tímto symbolem se chce vyjádřit vztah lásky, který ho váže k lidu a svou věrnost vůči národu, který si vyvolil.

Tato Boží láska má dramatický vývoj. Začíná svobodnou Boží volbou a končí triumfem věrnosti, milosrdenství a odpuštění těm, kteří se mu stali nevěrnými. Prorok Ozeáš (*Oz 1-3*) prožívá toto hluboké tajemství v symbolu rodiny. Vezme si za manželku ženu, kterou má rád, se kterou má děti, která ho však opustí a dostane se do místa prostituce. Prorok ji však vykoupí, znovu ji uvede do svého domu. V této životní zkušenosti, která je tragická a přitom krásná, vidí prorok skutečnost daleko vyšší, náboženskou. Rodinné poměry ho přivedou k mystickému zážitku Boží lásky.

Duchovní dědic Ozeášův, prorok Jeremiáš, přebírá symbol manželské lásky a líčí ještě barvitěji zápas mezi věčnou oddaností Boží, která zvítězí nad zkažeností a nevěrností lidu: „Věčnou láskou jsme tě miloval, proto jsem ti zachoval svou náklonnost“ (*Jer 31,3*).

Trochu pozměnili obraz básníci v tzv. sapienciální literatuře; stává se víc osobním, ve vztahu k jednotlivcům. Bůh se tu představuje jako Otec, který dává tomu, kdo je mu věrný, za manželku svou dceru Moudrost (*Přís 8,22*), a tím i on se stává Božím přítelem (*Moudr 7,14*). Toto téma je nám ostatně známé ze staroslověnské legendy o sv. Cyrilovi, který se rozhodne zasnoubit se s Boží moudrostí a jít za hlasem duchovního povolání.

V Novém zákoně se pak setkáváme zase s jinou variantou symbolu, Boží Moudrost se stala tělem v Kristu (*1 Kor 1,24*). Jeho spojení s Církví se zase podobá spojení Boha a lidu. V apokalypse ženich je Beránek a před ním jsou dvě ženy: Babylón, nevěstka, která je do zkázy a Jeruzalém, milovaná manželka, obraz Církve, která se tak očistí, aby se stala hodnou věčného spojení se svým Ženichem, k věčné svatbě, ke které jsou pozváni všichni věrní synové Církve (srov. *Mat 22,1-10*).

Denní život v manželství je v Duchu Písma živý obraz nejkrásnějších pravd duchovního života. Mnoho dobrých mužů a žen tento obraz dobře hlídá a uchovává. Zachovávají manželskou morálku. Ale nechápou svůj život jako obraz, neprožívají ho jako podobenství. Proto jakoby je rodinný život rušil a rozptyloval od myšlenky na Boha.

Stane se jim naopak neustálou modlitbou, povznesením myslí k Bohu, v tom okamžiku, kdy ho začnou prožívat jako podobenství pravd duchovních. To pak platí, v širším smyslu, o všech vztazích muže a ženy. Přitažlivost dvou pohlaví je naprosto přirozená, je to dynamismus stvořených bytostí. Stane se však protipřirozenou erotikou, ztratí-li svůj hlubší smysl, tj. být obrazem duchovní skutečnosti. Pro pohany bylo slunce Bohem a příležitostí k nesmyslným kultům. Pro křesťany se stalo obrazem Krista. Pro moderní pohany je sex absolutní lidskou hodnotou, bohem, a proto příležitostí ke zvrácenosti. Jakmile se stane obrazem spojení duše s Bohem, tak jak nás k tomu vede Písmo, snadno najde sexuální život to správné místo v životě, které mu patří. Chceme-li tedy dnes mládež „sexuálně uvědomovat“, nezapomínejme na tuto duchovní stránku.

ÚMYSLY APOŠTOLÁTU MODLITBY NA MĚSÍC LEDEN

1. Aby pastýři církve neúnavně a důsledně ukazovali cestu k míru a spravedlnosti.
2. Aby církev v Africe vydávala stále opravdovější svědectví evangeliu a tím přispívala k usmíření a míru.
3. Aby se ti, kdo prožili radost z narození Spasitele, nebáli o něm svědčit ve svém okolí.
4. Aby Maria, Matka Církve, nám dala intenzivněji vnímat bratrské pouto, které spojuje všechny věřící v Krista, a významněji pochopit, že duší veškerého apoštolátu je láska k Bohu a k bližním.

SVATÝ ŠTĚPÁN

(Benedikt XVI. při střeďeční generální audienci, 10. ledna 2007)

Drazí bratři a sestry,

po skončení svátečního období se vrátíme k našim katechezím. Rozjímal jsem s vámi o postavách dvanácti apoštolů a svatém Pavlu. Potom jsme začali uvažovat o dalších postavách rodící se Církve a dnes se zastavíme u osoby svatého Štěpána, slaveného Církví den po Vánocích. Svatý Štěpán je nejrepresentativnějším ze skupiny sedmi druhů. Tradice vidí v této skupině zárodek budoucího ministeria „diákonů“, i když je třeba říci, že toto označení ve *Skutcích apoštolů* chybí. Důležitost Štěpána v každém případě vysvětluje z toho, že mu Lukáš v této svojí důležité knize věnuje celé dvě kapitoly.

Lukášovo vyprávění se začíná konstatováním rozdělení, které vstoupilo do prvotní Církve v Jeruzalémě: ta byla sice celá složena z křesťanů hebrejského původu, ale někteří z nich byli doma na Izraelské půdě a říkalo se jim „Hebrejové“, zatímco ostatní patřili ke starozákonní židovské víře v diaspoře řeckého jazyka a říkalo se jim „helénisté“. A tady začal vznikat problém: ti nejchudší z helénistů, zejména vdovy, zbavené jakékoli sociální podpory, byly vystaveny riziku, že budou přehlíženy při každodenním podělování. Apoštolé, aby předešli této těžkosti, vzali na sebe jako svůj hlavní úkol modlitbu a službu Slovu a rozhodli se pověřit „sedm mužů dobré pověsti, plných Ducha a moudrosti“ službou u stolu (Sk 6,2-4), tzn. sociální, charitativní službou. Za tímto účelem, jak píše Lukáš, učedníci na podnět apoštolů vybrali sedm mužů. Známe i jejich jména: „Štěpán, Filip, Prochor, Nikanor, Timon, Parmen a Mikuláš. Postavili je před apoštoly a oni na ně za modlitby vložili ruce“ (Sk 6,5-6).

Úkon vkládání rukou může mít různý význam. Ve Starém zákoně toto gesto znamenalo především předání důležitého pověření, jak to učinil Mojžíš s Jozuem (srv. Num 27,18-23), když určoval svého nástupce. V tomto smyslu také Církev v Antiochii použila toto gesto, aby vyslala Pavla a Barnabáše do světa na misijní cestu k pohanům (srv. Sk 13,3). Podobné vkládání rukou na Timoteje za účelem jeho pověření úřadem, vidíme v obou Pavlových listech jemu adresovaných (srv. 1 Tim 4,14; 2 Tim 1,6). Že šlo o důležitý akt, vykonávaný po rozlišování, plyne z toho, co čteme v *Prvním listě Timotejovi*: „Na nikoho nevklaďej ukvapeně ruce. Nesmíš mít účast na cizích hříších.“ (5,22). Vidíme tedy, že gesto vkládání rukou se vyvíjí ve směru svátostného znamení. Apoštolé tak určitě oficiálně předali Štěpánovi a jeho druhům úřad a zároveň vyprošovali milost k jeho plnění.

Nejdůležitější věcí, které je třeba si všimnout, je to, že Štěpán kromě charitativní služby plní také úkol evangelizace mezi svými krajany, tak zvanými „helénisty“. Lukáš totiž zdůrazňuje skutečnost, že „Štěpán, plný milosti a síly“ (Sk 6,8) prezentoval v Ježíšově jménu novou interpretaci Mojžíše i samotného Božího Zákona, vykládá Starý Zákon ve světle zvěsti o Ježíšově smrti a vzkříšení. Tento výklad Starého Zákona, kristologický výklad, vyvolá reakce Židů, kteří vnímají jeho slova jako rouhání (srv. Sk 6,11-14). Z tohoto důvodu je odsouzen k ukamenování. A svatý Lukáš nám předává poslední promluvu světce, syntézu jeho kázání. Stejně jako Ježíš ukázal učedníkům z Emauz, že celý Starý Zákon mluví o něm, o jeho kříži a vzkříšení, tak také svatý Štěpán následuje Ježíšovu nauku a celý Starý Zákon vykládá kristologicky. Dokazuje, že tajemství Kříže stojí ve středu dějin spásy, podávané Starým Zákonem, ukazuje, že ukřižovaný a vzkříšený Ježíš je skutečně cílem těchto dějin. A dokazuje také, že kult a chrám se skončil a že vzkříšený Ježíš je novým a pravým „chrámem“. Právě toto „ne“, vznesené proti chrámu a jeho kultu, vyvolá odsouzení svatého Štěpána, který v té chvíli – jak nám říká Lukáš –

pohleděl k nebi a spatřil Boží slávu a Ježíše, jak stojí po Boží pravici. A s pohledem k nebi, Bohu a Ježíši, svatý Štěpán řekl: „Vidím nebesa otevřená a Syna člověka, jak stojí po Boží pravici“ (Sk 7,56). Následuje jeho mučednictví po vzoru utrpení samotného Ježíše, přičemž odevzdává „Pánu Ježíši“ svého ducha a modlí se, aby jeho vrahům nebyl tento hřích přičítán (srv. Sk 7,59-60).

Místo Štěpánova mučednictví v Jeruzalémě spatřuje tradice nedaleko Damašské brány směrem na sever, kde nyní stojí právě kostel *Saint Étienne* vedle známé dominikánské *École Biblique*. Po zabití Štěpána, prvního Kristova mučedníka, následovalo místní pronásledování Ježíšových učedníků (srv. Sk 8,1), jež je první, ke kterému došlo v dějinách Církve. Tak vznikla první konkrétní situace, která pohnula hebrejsko-helénistickou skupinu křesťanů utéci z Jeruzaléma a rozptýlit se. Vyhnáním z Jeruzaléma se tak proměnili na putující misionáře: „Ti tedy, co se tak rozprchli, procházeli zemí a hlásali slovo evangelia“ (Sk 8,4). Pronásledování a následující rozptýlení se stává misiem. Evangelium se tak rozšířilo do Samařska, do Fénicie, do Sýrie a do velkého města Antiochie, kde bylo podle Lukáše poprvé hlásáno také pohanům (srv. Sk 11,19-20) a kde se poprvé začalo používat jméno „křesťané“ (Sk 11,26).

Lukáš jmenovitě poznamenává, že ti, kteří kamenovali Štěpána, „složili svrchní šat u nohou mladíka, zvaného Šavel“ (Sk 7,58), ten, který se z pronásledovatele stal významným apoštolem Evangelia. To znamená, že mladý Šavel musel slyšet Štěpánovo kázání, a proto znal jeho hlavní body. A svatý Pavel byl pravděpodobně mezi těmi, kteří, když slyšeli toto kázání a byli jím dotčeni, „velmi se rozzuřili a skřípali zuby proti němu“ (Sk 7,54). V tomto momentu můžeme spatřit divy božské Prozřetelnosti. Šavel, zavilý nepřítel Štěpánovy vize, po setkání se vzkříšeným Kristem cestou do Damašku, přebírá kristologický výklad Starého Zákona podaný Prvomučedníkem, prohlubuje ho a doplňuje, a stává se „Apoštolem národů“. Učí, že Zákon je naplněn Kristovým křížem. A víra v Krista, společenství v lásce Kristově je opravdovým naplněním celého Zákona. Toto je obsah Pavlova kázání. Dokazuje tak že Bůh Abrahámův se stává Bohem všech. A všichni, kdo věří v Ježíše Krista, se jako Abrahámovy děti stávají účastníky zaslíbení. V poslání svatého Pavla se dovršuje Štěpánova vize.

Štěpánův příběh nám říká mnoho věcí. Například nás učí, že nikdy netřeba oddělovat charitativní sociální závazek od odvážného hlásání víry. Byl jedním ze sedmi, kteří byli pověřeni především charitou. Nebylo však možné oddělit charitu a zvěstování. Charitou tak zvěstuje ukřižovaného Krista až do chvíle, kdy přijímá také mučednictví. Toto je první ponaučení, které můžeme získat od postavy svatého Štěpána: charita a zvěstování jdou spolu. Svatý Štěpán k nám mluví především o Kristu, o ukřižovaném a vzkříšeném Kristu jako středu dějin a našeho života. Můžeme pochopit, že Kříž zůstává vždycky ve středu života Církve i v našem osobním životě. V dějinách Církve nebude nikdy chybět utrpení a pronásledování. A právě pronásledování se - podle proslulého Tertuliánova výroku - stává pramenem poslání nových křesťanů. Cituji jeho slova: „Rozmnožujeme se pokaždé, když jsme sežnuti: krev křesťanů je semenem“ (*Apologeticum* 50,13: *Plures efficitur quoties metimur a vobis: semen est sanguis christianorum*). Avšak i v našem životě se kříž, který nikdy nebude chybět, stává požehnáním. A přijetím kříže, víme-li že se stává a je požehnáním, učíme se i v těžkých chvílích radosti křesťana. Hodnota svědectví je nenahraditelná, poněvadž evangelium vede k němu a Církev se jím sytí. Svatý Štěpán ať nás naučí mít v těchto ponaučeních poklad, ať nás naučí milovat Kříž, protože je to cesta, po níž Kristus vždy znovu přichází mezi nás.

BENEDIKT XVI. K DIPLOMATICKÉMU SBORU AKREDITOVANÉMU U SVATÉHO STOLCE

Pane děkane, Excellence, dámy a pánové,
Je mi potěšením, že se dnes mohu s vámi setkat při této tradiční výměně novoročních přání. Třebaže se opakuje každý rok, nejedná se o pouhou formalitu, ale o příležitost utvrdit se v naší naději a ještě více se nasadit do služeb míru a rozvoje osob a národů.

Na prvním místě bych rád poděkoval vašemu děkanovi, panu velvyslanci Giovanni Galassi za zdvořilá slova, jimiž mi tlumočil vaše novoroční přání. Zvláštní pozdrav adresuji zejména těm, kteří se tohoto setkání účastní poprvé. Vám všem chci vyjádřit svá přání a ujistit svou modlitbou za to, aby rok 2007 přinesl štěstí a pokoj vám i vašim rodinám, spolupracovníkům a všem národům i jejich představitelům.

Na počátku roku jsme vybízeni pohlédnout na mezinárodní situaci, abychom zkoumali výzvy, kterým máme společně čelit. Jak mezi podstatnými

otázkami nepomyslet na miliony osob, zvláště žen a dětí, kterým se nedostává vody, jídla a obydlí? Pohoršení hladu, které má tendenci se zhoršovat, je nepřijatelné ve světě, který disponuje bohatstvím, poznatky i prostředky k jeho odstranění. Nutí nás ke změně našich způsobů života, pobízí nás k naléhavému odstranění strukturálních příčin nefunkčnosti světové ekonomiky a k opravě modelů rozvoje, které patrně nejsou schopny zaručit respektování životního prostředí a integrální lidský rozvoj pro dnešek a především pro budoucnost. Znovu tedy vybízím zodpovědné představitele nejbohatších národů, aby přijali nezbytná opatření, aby chudé země, které často vlastní mnohá přírodní bohatství, mohly mít prospěch z plodů toho bohatství, které jim opravdu patří. Je z tohoto hlediska na pováženou odkládané uvádění do praxe oněch závazků, které mezinárodní společenství přijalo v průběhu posledních let. Je třeba si přát, aby došlo k opětovnému zahájení obchodních jednání „Doha Development Round“ Světové obchodní organizace jako pokračování a urychlení procesu smazání a snížení dluhu těch nejchudších zemí, aniž by to bylo podmíněno strukturálními reformami, neblahými pro ty nejzranitelnější země.

V oblasti odzbrojení se rovněž množí symptomy pokračující krize, spojené s těžkostmi v jednáních o konvenčních zbraních jakož i o zbraních hromadného ničení, a z druhé strany zvyšování výdajů na zbrojení v celosvětovém měřítku. Otázky bezpečnosti, zhoršené terorismem, který je třeba rozhodně odsoudit, musí být projednávány globálně a prozíravě. Pokud jde o humanitární krize je třeba podotknout, že Organizace, které je řeší, mají zapotřebí silnější podpory, aby byly schopny poskytovat ochranu a pomoc obětem. Další otázka, která nabývá stále většího významu je otázka pohybu osob: miliony mužů a žen jsou nuceny opustit své domovy a svou vlast v důsledku násilností anebo za účelem nalezení důstojnějších podmínek k životu. Je iluzorní myslet si, že fenomén migrace může být zablokovan nebo kontrolován pouhým použitím moci. Migrace a problémy, které vytváří, musí být řešeny lidsky, spravedlivě a soucitně.

Jak si nedělat starosti s pokračujícími útoky proti životu od jeho početí až do přirozeného skonu? Těchto útoků nejsou ušetřeny ani ty regiony, ve kterých existuje tradiční kultura úcty k životu, jako v Africe, kde se prostřednictvím Maputského protokolu objevují pokusy podvodně banalizovat interrupce, stejně tak jako prostřednictvím Akčního plánu, který byl přijat ministry zdravotnictví Africké unie a který má být zakrátko předložen na summitu prezidentů a předsedů vlád jejích států. Současně rostou hrozby proti přirozené struktuře rodiny, založené na manželství muže a ženy, a množí se pokusy relativizovat rodinu tím, že její statut je udělován radikálně odlišným formám soužití. To všechno představuje urážku rodiny a přispívá k její destabilizaci a znásilňování její specifčnosti a jedinečné sociální role. Šíří se přesvědčení, že výzkum nemá jiné zákony než ty, které si chce uložit a že jeho možnosti nemají žádné meze. Jsou to například pokusy legitimizovat klonování člověka za hypotetickým terapeutickým účelem.

Tento zneklidňující rámec však nebrání vnímat pozitivní prvky, které charakterizují naši dobu. Na prvním místě bych chtěl citovat rostoucí vědomí důležitosti dialogu mezi kulturami a mezi náboženstvími. Je to vitální růst, způsobený zejména společnými výzvami, týkajícími se rodiny a společnosti. V tomto smyslu ostatně existují mnohé důležité iniciativy, směřující k výstavbě společných základů života ve svornosti. Je třeba si povšimnout rostoucího rozvoje vědomí mezinárodního společenství, pokud jde o enormní výzvy naší doby, jakož i úsilí převést je na konkrétní jednání. V Organizaci spojených národů vznikla v loňském roce Rada lidských práv: je třeba doufat, že se svou činností zasadí o obranu a podporu základních práv osoby, zejména práva na život a náboženskou svobodu. Mluvíme-li o OSN, cítím povinnost pozdravit a poděkovat jeho excelenci panu Kofi Annanovi za dílo, které vykonal během svého mandátu. Vše nejlepší pak přeji jeho nástupci, jeho excelenci panu Ban Ki-moonovi ve chvíli, kdy se ujímá své funkce.

V rámci tohoto rozvoje byly přijaty různé iniciativy, k nimž Svatý Stolec neopomněl přispět, přičemž současně poukázal na to, že tyto projekty nesmějí potlačit závazek rozvinutých zemí věnovat 0,7% vlastního hrubého národního produktu na mezinárodní pomoc. Další důležitý prvek společného úsilí při odstraňování chudoby vyžaduje nejen pouhou pomoc, jejíž zvýšení si nelze nepřát, nýbrž také uvědomění si důležitosti bojovat proti korupci a podporovat dobré vlády. Je třeba povzbudit k pokračování ve snahách vedoucích k zajištění aplikací humanitárního práva osobám a národům pro účinnější ochranu civilního obyvatelstva. Vezmeme-li do úvahy politickou situaci v různých kontinentech, nalézáme důvody znepokojení i naděje. Konstatujme nejprve, že pokoj je často křehký a také vysmíváný. Nesmíme zapomínat na Africký kontinent. Pokračuje drama v Darfouru a šíří se i do sousedních regionů Čadu a Středoafričské republiky. Mezinárodní společenství se více než čtyři roky ukazuje bezmocným i navzdory iniciativám, které mají ulehčit útrapy zkušného obyvatelstva a pomoci nalézt politické řešení. Jedině aktivní spoluprací OSN, Africké unie, zainteresovaných vlád a dalších protagonistů lze zajistit těmto prostředkům účinnost. Vybízím všechny k rozhodnému jednání: nemůžeme připouštět, aby tolik nevinných i nadále trpělo a umíralo.

Nedávno se zhoršila situace v Africkém rohu opětovným výbojem nepřátelství a internacionalizací konfliktu. Apeluji na všechny strany, aby odložili zbraně a zvolili jednání, a dovolím si připomenout památku sestry Leonelly Sgorbati, která darovala svůj život ve službách těm nejchudším a přitom odpustila svým vrahům. Kéž její příklad a její svědectví mohou inspirovat všechny, kteří skutečně usilují o blaho Somálska!

Je třeba si přát pokrok v jednáních mezi stranami v Ugandě za účelem ukončení krutého konfliktu, do něhož je zatahováno dokonce množství dětí, nucených stát se vojáky. Kéž je četným uprchlíkům umožněno vrátit se do svých domů a začít znovu důstojný život. Přínos náboženských vůdců a nedávné jmenování představitele generálního tajemníka OSN jsou slibným krokem. Opakuji: nezapomínejme na Afriku a její početné válečné konflikty a napětí. Je třeba připomínat, že pouze jednání mezi různými stranami mohou otevřít cestu ke spravedlivému vyřešení konfliktů a dát prostor pokroku a upevnění míru.

Region Velkých jezer roky krvácel nelítostnými válkami. Se zájmem a nadějí je třeba přijmout nedávné pozitivní kroky, zejména ukončení fáze politického přerodu v Burundi a nedávno v Demokratické republice Kongo. Je nicméně naléhavé, aby tyto země usilovaly o znovunastolení funkčních institucí právního státu, aby byla učiněna přítrž veškeré svévoli a byl umožněn sociální pokrok. Přeji si, aby po skončené genocidě našel dlouhý proces národního smíření ve Rwandě své vyústění ve spravedlnosti, v pravdě i v odpuštění. Mezinárodní konference o regionu Velkých jezer za účasti delegace Svatého Stolce a četných představitelů národních a regionálních episkopátů střední a východní Afriky dává zahlédnout novou naději. Nakonec bych chtěl zmínit Pobřeží slonoviny a povzbudit všechny dotyčné strany k vytvoření klimatu vzájemné důvěry, která by vedla k odzbrojení a smíření, jako v jižní Africe: v těchto zemích jsou miliony osob donuceny žít v situaci obrovské nouze, která si žádá pozornost a podporu mezinárodního společenství.

Pozitivním signálem pro Afriku je také vůle vyjádřená mezinárodním společenstvím, aby tento kontinent i nadále stál ve středu jeho pozornosti, jakož i posílení kontinentálních a regionálních institucí, které svědčí o tom, že úmysly zainteresovaných zemí přebírají stále větší zodpovědnost za svůj vlastní úděl. Chvályhodný je také postoj osob, které se denně s rozhodností snaží prosazovat projekty, které přispívají k rozvoji a organizaci ekonomického a sociálního života.

Apoštolská cesta, kterou podniknu v měsíci květnu do Brazílie, mi dá příležitost obrátit pozornost na tuto velkou zemi, která mne s radostí očekává, i na celou Latinskou Ameriku a Karibskou oblast. Zlepšení některých ekonomických ukazatelů, nasazení v boji proti obchodu s drogami a proti korupci, různé procesy integrace, snahy o zlepšení přístupu ke vzdělání, boj proti nezaměstnanosti a snížení nerovností v rozdělování zisků představují indicie, které je třeba s uspokojením vyzdvihnout. Pokud se tento vývoj upevní, mohl by přispět rozhodující měrou k překonání chudoby, která tíží rozsáhlé sektory obyvatelstva, a vést k nárůstu institucionální stability. V souvislosti s volbami, které se loňského roku v mnoha zemích konaly, je třeba podtrhnout, že demokracie je povolána vzít do úvahy očekávání všech občanů a prosazovat pokrok v úctě ke všem složkám společnosti podle principu solidarity, subsidiarity a spravedlnosti. Je však třeba varovat před nebezpečím, aby uplatňování demokracie nebylo transformováno na diktaturu relativismu prosazováním antropologických modelů, které nejsou slučitelné s přirozeností a důstojností člověka.

Obracím svou pozornost zejména k některým zemím, výslovně ke Kolumbii, kde dlouhý vnitřní konflikt vyvolal humanitární krizi, zejména pokud jde o uprchlíky. Pro smíření v zemi je třeba učinit všechno, vrátit rodinám jejich příbuzné, kteří byli uneseni, a milionům osob vrátit bezpečí a normální život. Tato znamení dávají důvěru všem, včetně těch, kteří byli zataženi do ozbrojeného boje. Náš pohled se obrací také na Kubu s přáním, aby každý z jejich obyvatel mohl uskutečňovat svoje legitimní aspirace v úsilí o obecné blaho. Dovolte mi, abych opakoval výzvu svého ctihodného předchůdce: „Kéž se Kuba otevře

světu a svět Kubě“. Vzájemná otevřenost s ostatními zeměmi nemůže být než ku prospěchu všech. Nedaleko odtamtud je haitský lid stále vystaven velké chudobě a násilí. Přál bych si, aby zájem mezinárodního společenství, který se projevil mimo jiné na konferencích donátorů, jež se konaly roku 2006, vedl ke konsolidaci institucí a umožnil tamějšímu obyvatelstvu stát se tvůrcem vlastního rozvoje v ovzduší smíření a svornosti.

Asii představují především země, charakteristické velmi početným obyvatelstvem a obrovským ekonomickým rozvojem. Myslím na Čínu a Indii, země v plném rozvoji, a přeji si, aby jejich rostoucí přítomnost na mezinárodní scéně byla ku prospěchu jejich obyvatelstvu i ostatním národům. Přeji vše dobré také Vietnamu, který se nedávno stal členem Světové obchodní organizace. Obracím svou mysl nyní ke křesťanským společenstvím. Ve větší části zemí Asie jde často o malá, ale živá společenství, která touží žít a jednat legálně v ovzduší náboženské svobody. Je to zároveň přirozené právo i podmínka, která jim dovoluje přispívat k materiálnímu i duchovnímu pokroku společnosti a být prvkem soudržnosti a svornosti.

Ve Východním Timoru chce katolická Církev pokračovat v nabízení svých vkladů do sektoru výchovy, zdravotnictví a národního smíření. Politická krize, kterou prošel tento mladý stát, stejně jako jiné státy v tom regionu, vynáší na povrch určitou křehkost procesů demokratizace. Nebezpečná ohniska napětí se nalézají na Korejském poloostrově. Cíle smíření korejského lidu a denuklearizace Poloostrova, které by celému regionu přinesly nemalý prospěch, musí být dosaženo cestou vyjednávání. Je třeba vyhnout se gestům, která by mohla poškodit vyjednávání a nepodmiňovat jejich výsledky humanitární pomocí nejslabším vrstvám obyvatelstva.

Chtěl bych obrátit vaši pozornost také na další dvě asijské země, které vzbuzují obavy. V Afghaništanu je, bohužel, zapotřebí odsoudit značný růst násilností a teroristických útoků během posledních měsíců, neboť znesnadňují cestu k východisku z krize a silně doléhají na místní obyvatelstvo. Na Srí Lance vyvolalo selhání dohod ze Ženevy mezi vládou a hnutím Tamil zintenzivnění konfliktu, který působí utrpení civilnímu obyvatelstvu. Pouze cesta dialogu bude moci zajistit lepší a jistější budoucnost pro všechny.

Také Střední Východ je zdrojem velkých obav. Proto jsem chtěl adresoval katolíkům tohoto regionu svoje Vánoční poselství, abych všem vyjádřil svou solidaritu a duchovní blízkost a vybídnul je k tomu, aby v onom regionu zůstávali i nadále přítomni, neboť jejich svědectví představuje pomoc a podporu budoucnosti pokoje a bratrství. Obnovuji své naléhavé povzbuzení všem stranám, které se podílejí na složité politické šachovnici tohoto regionu, v naději, že se upevní pozitivní vývoj vztahů mezi Izraelci a Palestinci, ke kterému došlo během posledních týdnů. Svatý Stolec nepřestává opakovat, že vojenská řešení nevedou k ničemu, jak se to ukázalo v Libanonu minulé léto. Budoucnost této země jde nutně skrze jednotu všech jejích složek a skrze bratrské vztahy mezi různými náboženskými a společenskými skupinami. Je to poselství naděje pro všechny. Není možné spokojit se s částečnými a jednostrannými řešeními. Ukončení krize a utrpení, které působí obyvatelstvu, je třeba hledat v globálním přístupu, který při hledání smluvního řešení nevyklučuje nikoho a který bere v úvahu legitimní zájmy různých národů. Zejména Libanonci mají právo, aby byla respektována integrita a svrchovanost jejich země; Izraelci mají právo žít v pokoji ve svém státě a Palestinci mají právo na svobodnou a svrchovanou vlast. Pokud každý z národů tohoto regionu uvidí, že jeho zájmy jsou brány v úvahu a nebude se cítit ohrožován, pak poroste vzájemná důvěra. Stejná důvěra se rozvine v zemi, jako je Irán, především pokud se týče jeho nukleárního programu, když přijme

uspokojivou odpověď na legitimní obavy mezinárodního společenství. Kroky, které by byly podniknuty tímto směrem, by měly bezpochyby pozitivní efekt na stabilizaci celého regionu, a zejména Iráku, a položily by tak konec hrůznému násilí, kterým tato země krvácí, a nabídly by tak možnost opět začít s její rekonstrukcí a smířením všech jejích obyvatel.

Blíž k nám, v Evropě, vstoupily nové země, Bulharsko a Rumunsko, země s dlouhou křesťanskou tradicí, do Evropské unie. Ve chvíli příprav na oslavy 50.výročí Římských dohod se nabízí reflexe o Ústavní smlouvě. Přál bych si, aby zásadní hodnoty, na nichž stojí lidská důstojnost, byly plně chráněny, zejména náboženská svoboda ve všech jejích dimenzích a institucionální práva Církví. Stejně tak nelze odhlížet od nepopíratelného křesťanského odkazu tohoto kontinentu, který široce přispěl k vytvoření Evropy národů a Evropy populací. 50. výročí povstání v Budapešti, oslavovaném loňského října, nám připomněl dramatické události 20.století, které nutí všechny Evropany připravovat budoucnost svobodnou od útlaku a ideologického podmínění, navazovat vztahy přátelství i bratrství a prokazovat péči a solidaritu těm nejchudším a nejmenším: zároveň je důležité očistit minulost od napětí a na všech úrovních prosazovat smíření, které jedině umožňuje kráčet vstříc budoucnosti a otevřít se naději. Apeluji také na všechny ty, kteří jsou na evropském kontinentu sváděni k terorismu, aby skoncovali s jakoukoli aktivitou tohoto typu, protože takové jednání, které nechává převážít násilí a které způsobuje v obyvatelstvu strach, je cestou, nemající východisko. Myslím rovněž na různé „zmrazené konflikty“ a na stávající napětí, spojená v těchto dnech především s energetickými zdroji, a přeji si, aby se brzy našla definitivní řešení.

Přeji si, aby Balkánský region dosáhl stability, po níž všichni touží, zejména díky integraci národů, které jej obývají, jakož i podpory mezinárodního společenství. Navázání diplomatických vztahů s Republikou Černá Hora, jež právě vstoupila do symfonie Národů, a Základní dohoda s Bosnou Hercegovinou, jsou důkazem trvalé pozornosti, kterou Svátý Stolec chová k Balkánskému regionu. V souvislosti s blížícím se určením definitivního statutu Kosova, Svátý Stolec žádá všechny, kteří se na tom podílejí, o prozíravou moudrost, pružnost a umírněnost, aby bylo nalezeno řešení, respektující legitimní práva a očekávání všech.

Situace, na které jsem chtěl poukázat, představují výzvu, která se týká všech; jde o výzvu prosazovat a konsolidovat všechno to, co je ve světě pozitivní, a překonávat v dobré vůli, rozvaze a vytrvalosti všechno to, co zraňuje, degraduje a zabíjí člověka. Pouze respektováním lidské osoby je možné podporovat mír, a pouze budováním míru lze položit základy autentického integrálního humanismu. Tady se nachází odpověď na obavy tolika našich současníků o budoucnost. Ano, budoucnost bude moci být klidná, budeme-li společně pracovat pro člověka. Člověk, stvořený k obrazu Božímu, má neporovnatelnou důstojnost; člověk je v očích svého Stvořitele natolik hoden lásky, že mu Bůh neváhal darovat svého vlastního Syna. A to je velké tajemství Vánoc, které jsme právě slavili a jejichž slavnostní ovzduší je patrné i na našem dnešním setkání. Církev se ve svém nasazení ve službách člověku a budování pokoje staví po bok všem osobám dobré vůle a nabízí nezištnou spolupráci. Kéž společně, každý na svém místě a se svými vlastními hřivnami, dokážeme pracovat na budování integrálního humanismu, který jedině může zajistit pokojný, spravedlivý a solidární svět. Toto přání spolu s modlitbou předkládám Pánu za vás, vaše rodiny, vaše spolupracovníky a za národy, které reprezentujete.

PEREGRINATIO AD LIMINA APOSTOLORUM ŘÍM: 7.- 14. ČERVNA 2007

CENA POUTNÍHO ZÁJEZDU: 6.000,-KČ

CENA ZAHHRNUJE: dopravu (luxusní autokar), ubytování s polopenzí (5 nocí - poutní dům Velehrad: cca 200m od baziliky sv. Petra)

CENA NEZAHHRNUJE: vstupy do historických objektů, jízdenky na metro (cca 100 euro), cestovní pojištění.

PŘIHLÁŠKY (včetně zálohy 50% ceny: splatnost celé částky nejpozději do 31.3.):

Dr. Josef Beníček, 683 21 Drysice 115, 517.356.351; 723.593.106; josef.benicek@tiscali.cz (vždy po mši svaté ve všední dny)

PEREGRINATIO AD LIMINA APOSTOLORUM (1)

(příprava na poutní zájezd do Říma, 7.-14. června 2007)

„Qui grandi Sommi Pontefici, tra quali molti santi e beati, fino ai nostri giorni, hanno celebrato la Messa e confermato nella fede i fratelli; qui si sono celebrati avvenimenti storici epocali, qui sono stati battezzati e cresimati innumerevoli schiere di fanciulli e di giovani; qui hanno voluto avere estremo riposo celebri figure di tutti i tempi...“ (z homílie J. E. Mons. Giovanni Coppy, čestného občana Drysic, pronesená v bazilice svatého Petra v Římě při mši svaté u příležitosti výročí jejího posvěcení, 18. listopadu 2004)

„Tady, velcí papežové, mezi nimiž je mnoho svatých a blahoslavených, slavili mši svatou a utvrzovali bratry ve víře; tady se slavily epochální historické události, jakými byly dva vatikánské koncily; tady přijaly křest a biřmování nescetné zástupy dětí a mladých; tady si přáli věčně spočinout nejslavnější postavy všech dob v očekávání svého vzkříšení; tady se modlili, plakali a

nacházeli odpuštění poutníci, co po staletí přicházeli k hrobu svatého Petra...!“

Těmito slovy Mons. Coppy, - jehož římská rezidence se nachází ve stínu kopule svatopetrské baziliky, - zahajují přípravnou cestu nadcházející pouti, která nás na prahu nového milénia zavede k hrobům apoštolů, kam se po staletí ubíraly a dodnes ubírají generace poutníků, turistů a badatelů, vedeny motivy, které nejsou pouze „estetické“, ale mají rozměr vnitřní zkušenosti víry a modlitby spojené s kontemplací „krásy“, jejímž světovým symbolem je právě Řím. Mezi nejobdivovanějšími, nejnavštěvovanějšími a nejsledovanějšími památkami věčného města se nepochybně vypíná komplex vatikánské baziliky, vybudované nad hrobem svatého Petra, knížete apoštolů, který spolu se svatým Pavlem položil základy Římské církve.

„O Roma nobilis, orbis et domina/cunctarum urbium excellentissima, pěli středověcí římsští poutníci, prožívající tak už předem radost, že se budou moci zastavit v modlitbě u hrobů apoštolů Petra a Pavla, díky jejichž krvi prolité pro Krista, „se Řím skví nad veškerou krásou světa“ (excellis omnem mundi pulchritudinem). Proto, jak řekl Pius XII. skupině německých poutníků, 1. ledna 1952: „zůstane bazilika svatého Petra povždy vrcholným bodem návštěvy Říma. Je obrazem věčného náboženského Říma, křesťanské víry, katolické Církve, její vůle nést do celého světa Kristovu pravdu a milost, své vědomí, že je nad časem a překoná všechny doby“. Mezi mnoha osobnostmi, které navštívily

tuto“ohromnou a ohromující továrnu“ sv. Petra, jak ji označil Vasari ve své knize Životy, když je právem zařadil mezi „divy světa“, lze uvést svědectví francouzské spisovatelky madame de Staël (1807): „Tento chrám je obrazem Nekonečného: bezmezná jsou tu pocity, jež probouzí, ideje, na něž odkazuje, nekonečná řada let, co připomíná, pro minulost i budoucnost. Vstoupíte-li z jejího objetí, jako byste z myšlení nebes přecházeli k pozemským zájmům, a z věčnosti náboženství k pomíjivému vanutí času“.

„Řada let“ stávající baziliky svatého Petra dosáhla právě v uplynulém roce půl milénia od chvíle, kdy 18. dubna 1506, papež Julius II., della Rovere, položil základní kámen nové stavby (na místě dnešního pilíře sv. Veroniky). Současně se pokračovalo v rozboru staré baziliky, vybudované císařem Konstantinem nad hrobem sv. Petra v první polovině IV. století, která hrozila zřícením, a s jejíž demolicí se začalo už za pontifikátů Mikuláše V. a Sixta

IV. Starobylou baziliku, s jejíž stavbou se začalo v roce 315, tedy krátce poté, co sám císař udělil Milánským ediktem v roce 313 křesťanskému kultu svobodu, posvětil 18. listopadu 326 papež Silvestr I., a dokončena byla v roce 349. Uchvacovala svou velkolepostí – měla pět lodí rozdělených lesem 88 mramorových sloupů, co do výšky srovnatelných s dnešními, před nimiž stálo rozlehlé átrium s čtveřicí podloubí, v jehož středu stál *cantharus* (nádrž na omývání), do níž s ohromné bronzové šišky, nyní v Cortile della Pigna (obr.), teklo velké množství vody pro poutníky. Práce na nové bazilice trvaly více než 150 let, tolik si jich totiž vyžádalo uskutečnění projektu ve tvaru latinského kříže s jeho lodmi a bočními kaplemi, vztyčení obelisku na náměstí, bronzového baldachýnu a oltáře katedry, sochy, fresky, mozaiky a štuky, až po kolonádu. Zatímco staveniště Továrny sv. Petra bylo ještě v plném proudu, 18. listopadu 1626 – u příležitosti 1300. výročí posvěcení starobylého chrámu – byl papežem Urbanem VIII. posvěcen i nový chrám. Na tomto nesmírném a často vzrušeném staveništi tvořili vrcholní géniové rozmanitých odvětví umění italské renesance a baroka: Leon Battista Alberti, Bramante, Raffaello, Giuliano a Antonio da Sangallo, Michelangelo Buonarroti, Jacopo Barozzi řečený „il Vignola“, Giacomo della Porta, Carlo Maderno, Domenicu Fontana, Gianlorenzo Bernini a Francesco Borromini. Především Berninimu – „*singularis in singulis, in omnibus unicum*“ (mezi všemi a ve všem jedinečný) – jak hlásá medaile, kterou nechal k jeho počtě razit Ludvík XIV. –, spolu s Michelangelem vděčíme za vnímání nádhery a úžasu, jaký jímá každého, kdo překračuje práh dnešní svatopetrské baziliky.

Díky těmto génium, zakotveným ve víře v Krista a úctě k Církvi, zůstává bazilika svatého Petra nejvelkolepějším architektonickým svědectvím světa, v němž jako by docházelo k mystickému setkání času a věčnosti, aby každý tvor mohl při vzpomínce na svatého Petra vzdávat chválu a dík svému Tvůrci. Úchvatné dějiny a mimořádné bohatství vrcholných uměleckých děl činí tuto baziliku „nejslavnějším chrámem světa“.

BAZILIKA SVATÉHO PETRA

Hrob sv. Petra

„Podstatnou je následující otázka: byl skutečně nalezen hrob sv. Petra? Na tuto otázku dávají závěrečné práce a studie jasnou odpověď: ANO. Hrob knížete apoštolů byl nalezen.

Druhá otázka, vyplývající z předchozí, se týká ostatků světce. Byly nalezeny? Na okraji hrobu byly nalezeny lidské kosti, o nichž však nelze s jistotou říci, zda jsou to tělesné ostatky apoštola. To však nechává nedotčenou historickou skutečnost hrobu. Gigantická kupole se vypíná přesně nad hrobem prvního římského biskupa, prvního papeže; prostý hrob, nad nímž však úcta následujících staletí dala vyrůst největšímu chrámu křesťanství“.

Těmito slovy, pronesenými na závěr Svatého roku 1950, papež Pius XII. oznámil světu úspěšné výsledky průzkumné kampaně, která trvala celé předchozí desetiletí. Dějiny znovu nalezení hrobu sv. Petra začaly v roce 1939, kdy po zvolení Pia XII. byly ve vatikánských kryptách zahájeny práce na umístění hrobu jeho předchůdce Pia XI.

Už první vykopávky vynesly na světlo některé archeologicky významné prvky, které vedly papeže Pia XII. aby dal podnět k průzkumu: následně byla odhalena skutečná nekropole, která se s jistotou používala až do IV. století po Kristu, kdy císař Konstantin položil základy baziliky sv. Petra. Nejvýznamnější částí této nekropole je malý prostor označený „pole P“. Přesně na vertikále, nacházíme pod hlavním oltářem současné baziliky prostý hrob sv. Petra.

Všechny následující průzkumy tento prostý hrob nechaly nedotčený, ba usilovaly o jeho uchování. Z vykopávek je zřejmé, že když se kolem roku 160 začala na území Vatikánu množit náhrobní mauzolea, byl prostor kolem hrobu sv. Petra obehnan zdí, která byla červeně zbarvena (proto ji archeologové, kteří ji objevili, nazvali „*muro rosso*“, červená zeď). Tato zeď byla ovšem postavena tak, že vytvářela malou niku, která chránila hrob. Jen pro přesnost, nad místem hrobu byl vybudován malý výklenek se dvěma sloupy, aby se tím hrob ještě více zvýraznil.

Nejstarší literární svědectví o pohřbení sv. Petra ve Vatikáně přináší *Církevní dějiny* (*Hist. eccl.* II., 25,5-7) teologa a historika Eusebia z Cézareje, jenž oslavoval císaře Konstantina, a protože psal v Cézareji přímořské, římské provincii, která se tehdy nazývala Palestina, mohl právě v Cézareji využívat knihovny, kterou založil Origenes. Eusebius přináší cenné svědectví vzdělaného římského presbytera jménem Gaius, který žil v Římě za času biskupa Zefirina“ (tzn. v letech 198-218). Tento kolem roku 200 polemizoval s montanistickým heretikem Proklem, který se pyšnil hrobem apoštola Filipa v Hierapoli ve Frýgii (dnešní Turecko). Gaius, který hájil věrohodnost apoštolské tradice římských křesťanů, mu odpovídá:

„Mohu ti ukázat 'trofeje' apoštolů. Půjdeš-li do Vatikánu či po Ostijské cestě, najdeš tam 'trofeje' zakladatelů Církve“.

Výklenek, který archeologové našli, dostal na základě tohoto svědectví název „Gájova trofej“: trofej (z řeckého *tropaion*), připomíná vítězství, totiž poslední vítězství nad smrtí

skrze mučednictví, čímž se říká, že hroby apoštolů jsou rovněž a především pomníky vítězství. Pro nás toto Gájovo svědectví dokazuje, že římsí křesťané kolem roku 200 dobře věděli, kde se nachází Petrův hrob, neboť od jeho mučednické smrti ještě neuplynulo příliš času, aby se jeho paměť vytratila.

Kolem roku 250 dochází k další změně: byla vybudována zeď, zvaná „g“, napravo v bezprostřední blízkosti výklenku. I přesto, že důvod nám zůstává neznámý, je jisté, že se vzápětí stává prostorem kultu sv. Petra: záhy byla pokryta množstvím nápisů, na nichž se neustále opakuje Petrovo jméno, na znamení úcty a prosebné modlitby, s níž se k němu věřící obraceli.

Mezi těmito nápisy vzbudil mimořádný zájem fragment „červené zdi“ s nápisem o dvou částečně Zachových řádcích v řečtině: *PETR* _____ *ENI* _____, který objevil jezuitský archeolog P. Ferrua (2. srpna 1951).

Badatelka Margherita Guarducci, která se zabývá nápisy přelomu let 50/60 n.l. v tomto nápisu spatřuje klíč k dešifrování „mystické kryptografie“, a své výzkumy shrnula takto:

Petr je graficky přidružen ke Kristu, a to tak úzce, že jeho jméno mnohdy tvoří jediný znak se jménem Vykupitele: spojení, jež představuje pouto, jež první křesťané přikládali vztahu mezi oběma postavami. Apoštol bývá vícekrát spojován s Kristem a Marií.. V některých případech je pak Petrovo jméno zkracováno a má tvar klíče, což je zřejmý odkaz na symbolické klíče, které Kristus svěřil svému náměstku na zemi.

Zmíněný nápis pak badatelka interpretuje jako písmo neznámého poutníka, jenž napsal *Petros eni* („Petr je tady“) ve smyslu *enesti* („je tady uvnitř“). Podle mnoha badatelů, v čele se samotným objevitelem – P. Ferruou – k němuž se kloní i prof. Marrou ze Sorbonny, dal by se tento řecký nápis, v souladu s devocionálními nápisy, lépe interpretovat ve smyslu přání pokoje jako: **Petr(os) en i(réné)**.

Pozůstatek bronzové sochy císaře Konstantina v Kapitolských muzeích

Pro Církev však konečně nadešly jasnější časy za Konstantina (nemanželský syn Konstace Chlora, vyrůstající na dvoře Diokleciánově v Nikomédii, kde začal velkolepou vojenskou kariéru, stal se tetrarchou; pro svůj obrovitý krk byl nazýván *Trachala*). Po smrti otce byl 25. července 306 vyhlášen augustem. U Milvijského mostu na Via Flaminia, před branami Říma, pokořil 28. října 312 svého soka Maxencia, který posléze utonul v Tibeře,

a rok nato vyhlásil Milánský edikt (313), v němž se praví:

*„My, Konstantin Augustus a Licinius Augustus jsme rozhodli, že křesťanům a všem ostatním dáváme svobodu vyznávat své náboženství, aby božstva, která jsou na nebesích, ať už jsou jakákoli, dopřávala nám a našim poddaným pokoj a prosperitu“
(Lactantius, De mortibus persecutorum, cap. XXX. A XVIII.)*

Konstantin rovněž zavedl v roce 321 týdenní

počítání času

«Imperator Constantinus. Omnes iudices urbanaeque plebes et artium officia cunctarum venerabili **die solis** quiescant. ruri tamen positi agrorum culturae libere licenterque inserviant, quoniam frequenter evenit, ut non alio aptius die frumenta sulcis aut vineae scrobibus commendentur, ne occasione momenti pereat commoditas caelesti provisione concessa. *

«Císař Konstantin. V ctihodný den Slunce, ať spočinou úřady i obyvatelé měst a zůstanou zavřeny všechny obchody. V osadách však jsou lidé svobodní pokračovat ve své práci, neboť často dochází k tomu, že nelze odložit žně či sázení vinic; je tomu tak z obavy, že promarněním vhodného okamžiku k těmto pracem, bychom přišli o hledání ztraceného ráje.»

Křesťanskému kultu tedy byla dána svoboda, a začalo se s řadou děl zaměřených na oslavu křesťanské víry. Konstantin, veden zřejmě svou matkou (sám se nechal pokřtít až v hodině smrti), svatou Helenou, a papežem Silvestrem, rozhodl o vybudování baziliky nad hrobem sv. Petra.

Konstantinův monumentální „pomník“ vznikl obložením výklenku ze II. století a „zdi g“ deskami vzácných mramorů, přičemž na jedné straně byl ponechán volný přístup, aby nika se dvěma sloupy zůstala viditelná. Vpředu byly vybudovány dvě řady spirálovitých sloupů, spojených zábradlím, aby tak bylo možné uzavřít prostor před pomníkem.

Nad tímto Konstantinovým

Model Konstantinovy baziliky

pomníkem“ byla zahájena stavba baziliky: jedná se o velmi významnou skutečnost, neboť je posledním potvrzením tradice, tehdy už ustálené, že právě tady se nacházel hrob sv. Petra. Stavba baziliky však vzápětí narazila na závažné překážky různého druhu. Rozhodná vůle překonat je se pak nedá vyložit jinak, než snahou učinit ohniskem baziliky právě hrob knížete apoštolů.

Především pokud jde o umístění: vatikánský pahorek má takový sklon, že k tomu, aby se vytvořila rovina, na níž by se stavěla bazilika, bylo zapotřebí na jedné straně zeminu odkopat a na druhou ji navést. K tomu však přistupuje fakt, že se jednalo o nekropoli, která se v době Konstantinově ještě používala: zneprístupnit toto území, hojně navštěvované příbuznými zesnulých by hraničilo se svatokrádeží. Dovedeme si představit, že Konstantin musel za tímto účelem použít všech svých císařských pravomocí.

Kromě toho je anomálií také orientace baziliky, která je místo k východu obrácena k západu, aby se tak uchoval směr daný „Pomníkem sv. Petra“, a zachoval se výklenek, označující apoštolův hrob, jakožto bod, k němuž se okamžitě upře pohled každého, kdo vstoupí. Bazilikální stavby už Římané používali, a to jako shromaždiště: obvykle měly obdélníkový tvar, přičemž vstup byl na jedné z dlouhých stran s více apsidami. Konstantinovi architekti převzali tuto typologii vcelku beze změny, pouze s detaily, které si vyžadoval kult: vstup se přesunul na krátkou stranu a apside, která tak byla jedinou, se nacházela na opačné straně. Pozornost vstupujícího tak hned upoutá apside a to, co obsahuje.

Vatikánská bazilika představuje i další

inovační etapu, jakožto místo kultu ale také pomník Petrova mučednictví. Proto apside, pod jejímž obloukem se nachází oslavný pomník, nemůže být bezprostředně v kontaktu s korpusem baziliky, ale je oddělena, izolována, aby tvořila prostor k nezbytné usebranosti

při pohledu na relikvie. Vzniká tak příčná chrámová loď, která se od té chvíle stává charakteristickým prvkem chrámové architektury.

K další změně došlo za papeže Řehoře Velikého (590-604), který nechal nad „pomníkem“ vybudovat oltář, aby se právě nad Petrovým hrobem mohla slavit eucharistie. Ve středověku pak papež Kalist II. (1119-1124) postavil nad oltářem Řehoře Velikého nový oltář, jehož byl předcházející součástí. Nakonec v roce 1594, během dlouhých prací, které vedly k odstranění konstantinovské baziliky a vybudování té stávající, nechal papež Klement VII. vybudovat dnešní oltář přesně na místě, kde stávaly oltáře předcházející. Tento sled budování nachází svůj vrchol v bronzovém baldachýnu, který vytvořil Bernini v roce 1626, jenž v točitých sloupech převzal dekoraci Konstantinova pomníku.

Snad bychom tuto část mohli uzavřít slovy M. Guarducci:

Bazilika měnila během staletí svůj výraz. Jedno se však nemění: úcta k apoštolu, která v úchvatném sledu přechází z pokolení na pokolení. Od oltáře Klementa VIII., který až podnes slouží jako papežský oltář, lze sestoupit až k prostému výklenku z I. století.

Stávající oltář spočívá přesně na vertikále, na níž se dole v kryptě nachází hrob sv. Petra. Za pontifikátu papeže Pavla VI. byla uzavřena analýza relikvií, nalezených v blízkosti Petrova „pomníku“. Práci badatelů shrnul papež těmito slovy:

„Nové průzkumy (jež následovaly po těch, co byly provedeny za papeže Pia XII.), bedlivé a pečlivé, proběhly s výsledkem, který My, potěšeni posudkem vážených a moudrých odborníků, považujeme za pozitivní: rovněž relikvie sv. Petra byly identifikovány způsobem, který lze považovat za přesvědčivý, a rádi bychom za to vyslovili chválu těm, kdo mu věnovali dlouhý a namáhavý průzkum. Bádání, ověřování, diskuze a polemiky tím nejsou u konce. Ale považujeme za svou povinnost, za současného stavu archeologických a vědeckých závěrů, přinést Církvi tuto radostnou zvěst, vázání úctou ke svatým ostatkům, podrobeným vážnému zkoumání jejich pravosti, a které kdysi byli živými údí Krista, chrámem Ducha svatého, určenými k slavnému vzkříšení; a nyní musíme být tím více povzbuzeni a nadšeni, když máme důkaz, že jde o přesvaté tělesné ostatky knížete apoštolů, Šimona, syna Jonášova, rybáře, jemuž Kristus dal jméno Petr, toho, jehož si Pán vyvolil, aby na něm založil svou Církev, a jemuž svěřil klíče svého království, s posláním pást a shromažďovat jeho sádce, vykopené lidstvo, až do jeho konečného slavného návratu.“

(pokračování příště)

JEDNOTA JE DAREM BOŽÍM A PLODEM PŮSOBNÍ JEHO DUCHA

(Benedikt XVI. při střeďeční generální audienci, 17. ledna 2007)

Draží bratři a sestry,

zítra začíná Týden modliteb za jednotu křesťanů, který osobně zakončím v bazilice sv. Pavla za hradbami 25. ledna slavením nešpor, na něž jsou pozváni i představitelé jiných církví a církevních společenství Říma. Dny od 18. do 25. ledna – v jiných částech světa je to týden v době Letnic – jsou obdobím velkého nasazení a modlitby všech křesťanů, kteří přitom mohou využít modlitební texty vypracované Papežskou radou pro podporu jednoty křesťanů a Komisí „Věra a řád“ Světové ekumenické rady církví. Sám jsem mohl pocítit jak živá je touha po jednotě během setkání, které jsem měl s různými představiteli církví a církevních společenství během posledních let a zejména velice dojemným způsobem při nedávné návštěvě Ekumenického patriarchy Bartoloměje I. v Istanbulu v Turecku. O těchto a dalších zkušenostech, které rozšířili moje srdce v naději, se vrátím obsírněji příští středu. Cesta k jednotě je zajisté dlouhá a nesnadná; je však třeba neochabovat a kráčet dál ve spolehnutí se především na podporu Toho, který před odchodem do nebe, přislíbil svým: „Hle, já jsem s vámi po všechny dny až do konce světa!“ (Mt 28,20). Jednota je darem Božím a plodem působení jeho Ducha. Proto je důležité modlit se. Čím více se blížíme ke Kristu, obrácením se k jeho lásce, tím více se blížíme také jedni ke druhým.

V některých zemích, včetně Itálie, předchází

Týdnu modliteb za jednotu křesťanů Den hebrejsko-křesťanské reflexe, který připadá právě na dnešek 17. ledna. Již takřka dvacet let Italská biskupská konference věnuje tento Den judaismu za účelem propagace jeho poznání a vážnosti a na podporu vzájemného vztahu přátelství mezi komunitou křesťanskou a hebrejskou, vztahu, který se pozitivně rozvinul po Druhém vatikánském koncilu a po historické návštěvě Božího služebníka Jana Pavla II. v hlavní římské synagoze. Také hebrejsko-křesťanské přátelství k tomu, aby rostlo a bylo plodné, musí být založeno na modlitbě. Vybízím proto všechny, aby se dnes obrátili s naléhavou modlitbou k Pánu, aby se Hebreové a křesťané vzájemně ctili a spolupracovali ve světě na spravedlnosti a pokoji.

Biblické téma, které se nabízí ke společné reflexi a modlitbě v tomto týdnu, zní: „I hluchým dává sluch a němým řeč“ (Mk 7,31-37). Jsou to slova vzata z Markova evangelia a vztahují se k Ježíšovu uzdravení hluchoněmého. V tomto krátkém úryvku evangelista vypráví, jak Pán, poté co vložil prst do uší a dotkl se slinou jazyka hluchoněmého, způsobil zázrak slovy: „Effatha“, což znamená: „Otevři se!“ A jakmile se mu otevřel sluch a rozvázal jazyk, vzbudil onen člověk úžas celého okolí tím, že vyprávěl, co se mu přihodilo. Každý křesťan, duchovně hluchý a němý v důsledku hříchu, dostává křtem schopnost naslouchat Božímu slovu a hlásat je bratřím. Od tohoto okamžiku je dokonce jeho úkolem růst v poznání a lásce Krista tak, aby mohl účinně zvěstovat a dosvědčovat evangelium.

Toto téma, které vyzdvihuje oba aspekty misijního poslání každého křesťanského společenství – hlásání evangelia a svědectví lásky – zdůrazňuje také to, jak důležité je tlumočit Kristovo poselství konkrétními iniciativami solidarity. Usnadňuje to cestu k jednotě, protože lze říci, že každá útěcha – i ta sebemenší, kterou křesťané společně poskytnou bližnímu v utrpení, přispívá také ke zviditelnění jejich společenství a jejich věrnosti Pánovu přikázání. Modlitba za jednotu křesťanů se však nemůže omezovat pouze na jeden týden v roce. Jednomyslná modlitba k Pánu za to, aby On uskutečnil – v čase a způsobem jemu známým – plnou jednotu všech svých učedníků, se musí rozšířit na každý den roku. Soulad úmyslů ve službách útěchy v utrpení člověka, hledání pravdy Kristova poselství, obrácení a pokání jsou navíc povinnými etapami, jejichž prostřednictvím se každý křesťan hodný toho jména musí spojit s bratrem v modlitbě za dar jednoty a společenství. Proto vás vybízím, abyste tyto dny strávili v ovzduší rozjímání a naslouchání Božímu Duchu, aby se uskutečnili významné kroky na cestě k plnému a dokonalému společenství mezi všemi Kristovými učedníky. Kéž nás Panna Maria, kterou vyzýváme jako Matku Církve a Pomocnici všech křesťanů, podpoří v naší cestě za Kristem.

POŘAD BOHOSLUŽEB: 21. – 28. ledna 2007

DEN	LITURGIE	FARNOST	ÚMYSL MŠE SV.
NEDELE 21. ledna	3. NEDELE V MEZIDOBÍ	PUSTIMĚŘ 8.00	na poděkování za 60 let života s prosbou o Boží požehnání
		DRYSICE 9.30	za dar zdraví, Boží ochranu a požehnání
		PODIVICE 11.00	za + Josefa POSPÍŠILA, manželku a + rodinu
PONDĚLÍ 22. ledna	sv. VINCENC, JÁHEN A MUČEDNÍK	PUSTIMĚŘ 17.00	za + Františka ADAMCE, dvě manželky a děti
ÚTERÝ 23. ledna	ÚTERÝ 3. TÝDNE V MEZIDOBÍ	PODIVICE 8.00	na úmysl dárce
STŘEDA 24. ledna	sv. FRANTIŠEK SALESKÝ, BISKUP A UČITEL CÍRKVE	DRYSICE 17.00	za + Josefa a Marii DOBEŠOVY
ČTVRTEK 25. ledna	SVÁTEK OBRÁCENÍ SV. PAVLA	PUSTIMĚŘ 17.00	za živé a zemřelé pustiměřské farníky
	KONČÍ TÝDEN MODLITEB ZA JEDNOTU KŘESŤANŮ	PODIVICE 17.00	ADORACE NEJSVĚTĚJŠÍ SVÁTOSTI
PÁTEK 26. ledna	sv. TIMOTEJ A TITUS, BISKUPOVÉ	PUSTIMĚŘ 17.00	na úmysl dárce
SOBOTA 27. ledna	sv. ANDĚLA MERICIOVÁ, PANNA		
NEDELE 28. ledna	4. NEDELE V MEZIDOBÍ	PUSTIMĚŘ 8.00	za + Stanislava KOUTNÉHO a rodiče
		DRYSICE 9.30	za + Vojtěšku a Josefa BRANČÍKOVY a dvoje rodiče
		PODIVICE 11.00	za + Josefa KRATOCHVÍLA, manželku a dceru

www.pustimer-farnost.cz

FARNÍ INFORMÁTOR, XIII. roč., týdeník farností PUSTIMĚŘ, DRYSICE, PODIVICE (zázn. 517356351, mobil: 723593106, josef.benicek@tiscali.cz). Vychází každou neděli díky Božím požehnání, mému namáhání a vašemu finančnímu přispívání. Na mě pamatujte v modlitbě a na svůj příspěvek u pokladny v kostele – „Příspěvky na Farní Informátor“ označené (resp. na účet farnosti u ČS a.s., Vyškov, č.ú.: 1560129309/0800), neb bez toho, jak každý nepochybně ví, by letošní ročník mohl být i poslední. Tisk: MORAVIATISK spol s r.o.; tisk 1ks=10,- Kč. Ve formátu pdf na www.pustimer-farnost.cz.